

**bam
bú**

La tribu dels Zippoli

David Nel·lo

Editorial Bambú
és un segell d'Editorial Casals, SA

© 2017, David Nello, pel text
© 2017, Pere Ginard, per les il·lustracions
© 2017, Editorial Casals, SA
Casp, 79 – 08013 Barcelona
Tel.: 902 107 007
editorialbambu.com
bambulector.com

Disseny de la col·lecció: Estudi Miquel Puig

Primera edició: febrer de 2017
ISBN: 978-84-8343-502-1
Dipòsit legal: B-1252-2017
Printed in Spain
Impress a Anzos, SL
Fuenlabrada (Madrid)

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45).

1. El Guillem i la lectura

Al Guillem no li agradava llegir, no li agradava gens. De fet, això no hauria d'haver estat un problema; tenia molts companys que només llegien allò que els maven a l'escola i que no haurien obert mai un llibre per gust. La diferència, però, era que a la família del Guillem tots eren grans lectors, tots menys ell. Els seus pares, els senyors Caldara, anaven bojos pels llibres. El pare es prenia el cafè del matí amb un llibre al davant, la mare es rentava les dents abans d'anar a dormir i ho aprofitava per llegir una estona, mentre movia el raspallet amunt i avall. El germà del Guillem, que es deia Nicolau i tenia quinze mesos més que ell, llegia a tota hora.

I ja us podeu imaginar que, en una casa així, era difícil no ser lector. Era una mica com si en una família de

carnissers els sortís un fill que no volia menjar bistecs ni botifarra.

–Va, nen, per què no agafes un llibre i llegeixes d’una vegada! –li deia el Nicolau.

–No en tinc ganes –es defensava el Guillem.

Sovint, a taula, la família parlava dels llibres que estaven llegint i tots hi deien la seva.

–I tu, Guillem, què llegeixes? –li preguntava al cap d’una estona el senyor Caldara.

El Guillem s’arronsava d’espatlles i deia en veu baixa:

–No res, no llegeixo.

I a partir d’aquí ja sabia el que vindria: tota la família li escalfaria el cap cantant-li les excel·lències de la lectura: que era molt important, que s’aprenien moltes coses, que t’ho passaves bé, que era una aventura, i bla, bla, bla, bla...

Però per què us sembla que al Guillem no li agradava llegir? La veritat era un secret que ell tenia ben guardat i no volia que ningú el sabés. La raó per la qual no li agradava llegir era perquè li costava molt. Quan era més petit i tot just n’estaven aprenent, va ser dels últims a descobrir com es feia. Veia tot aquell garbuix de lletres i signes damunt la pàgina i li agafava com un mareig perquè era incapaç d’entendre com funcionava la lectura.

–Va, Guillem, que et toca a tu! –li deia la mestra, quan llegien en veu alta a classe.

Aleshores el Guillem notava com se li accelerava el cor i semblava que les paraules es feien borroses.

–El Pau... –començava amb la veu mig trencada–. El Pau..., pe..., pesca..., pec..., *peicosos*, ai, no..., vull dir..., pesca peixos...

Uns quants nens se'n reien i allò encara empitjorava les coses perquè sabia que la propera vegada que li toqués llegir encara ho faria pitjor, tement ja la burla dels altres. Si almenys hagués patit de dislèxia, com algun company de classe, potser l'haurien deixat tranquil, però ell ni tan sols tenia aquesta excusa.

És clar que amb el temps n'havia après, de llegir, però mai no era una cosa fàcil, agradable, una activitat que hauria fet per plaer. I encara ara, als seus deu anys, hi havia un munt de paraules que no sabia com s'havien de pronunciar ni què significaven.

–Quan trobeu una paraula que no entengueu, l'heu de buscar al diccionari –els deia la mestra.

El Guillem ho va provar de fer una vegada, però el resultat va ser un fracàs estrepitos. La mare li havia regalat un llibre que feia bona pinta, es deia *El misteri de la nit*, i al dibuix de la coberta es veia un casalot envoltat de boira i una silueta que s'amagava darrere d'una làpida de cementiri.

Aquell dia, el Guillem es va tancar a la seva habitació. Es va asseure al llit, amb un munt de coixins a l'esquena, i va obrir el llibre, tot il·lusionat. Potser aquell seria el primer llibre que podria llegir sense quedar-se encallat. A més el títol li agradava: quin devia ser aquell misteri que amagava la història?

«Era un capvespre trist i crepuscular...»

Així començava el nou llibre. Ho veus com és una porqueria?, va pensar de seguida el Guillem. Només a la primera frase ja hi havia una paraula que no entenia i una

altra que no estava segur d'entendre del tot. «Capvespre» volia dir «nit», més o menys. I per què dimonis no deien «nit» i prou? Però el pitjor era allò altre. «Crepuscular», quin horror! Per un cop, amb tota la bona fe, el Guillem es va alçar, va anar a la llibreria dels pares i va agafar un diccionari que era una espècie de monstre vell i gruixut. Se'l va endur a l'habitació i es va posar a buscar la parauleta desconeguda. Li va costar molt perquè no dominava gaire l'alfabet. Al cap de molta estona la va trobar.

«Crepuscular: relatiu o pertanyent al crepuscle».

Aquesta era l'explicació del diccionari. Devien estar de broma, oi? Quina caca d'explicació era aquella? Per començar, «relatiu o pertanyent» eren dues paraules que ja no entenia. I després sortia aquell maleït «crepuscle» que semblava una paraula cosina germana de «crepuscular», però que no explicava res sobre el seu significat.

Aquella nit, a l'hora de sopar, la senyora Caldara va servir un plat de sopa al Guillem, li va acariciar el cap i li va preguntar:

–Què, Guillem, ja has començat el llibre que et vaig regalar?

El Guillem hauria volgut enterrar el cap dins del plat de sopa. D'entrada no va respondre.

–Va, nen, que no sents què t'ha preguntat la mare? –va insistir el Nicolau.

–El què? –va dir ell, fent-se el despistat.

–Doncs això, que si t'agrada el llibre nou?

–No, perquè no l'entenc –va remugar ell, i va notar com es posava vermell i les orelles li cremaven.

–Quantes pàgines n’has llegit? –li va preguntar el seu germà.

Silenci.

–Va, digues! Com a mínim deus haver-ne llegit un capítol. O no?

Aleshores el Guillem va notar que no es podia contenir les llàgrimes, i malgrat tot va respondre:

–No, només la primera frase, però..., però no l’he entesa.

–Mare, aquest nen és subnormal, i potser l’hauríeu de portar al metge –va dir el Nicolau.

–Nico, fes el favor! –el va renyar el pare, que fins aleshores havia preferit concentrar-se en el que tenia al plat–. Ja t’hem dit mil vegades que no ens agrada que diguis certes coses. I encara menys si és per ridiculitzar el teu germà.

–Però és que tinc raó! –va rondinar el Nicolau–. És d’estúpid jutjar un llibre si només en llegeixes la primera frase!

–Au, nens, ja n’hi ha prou. Fins que no us hàgiu acabat la sopa no vull sentir ni una mosca.

Tothom va obeir les ordres de la senyora Caldara, però el Guillem notava com li rodolaven les llàgrimes pel nas i li queien dins de la cullera plena de sopa. De tant en tant es mirava el seu germà, de cua d’ull, i el Nicolau li responia amb una ganyota.

Ho enteneu, oi, que la lectura fos una qüestió molt antipàtica per al Guillem?

2. Dimecres: dia de biblioteca

A l'escola del Guillem cada dimecres, a les dotze, just abans de l'hora de dinar, anaven amb tota la classe a la biblioteca per escollir un llibre de lectura. Els poquets de la seva classe a qui agradava llegir esperaven aquest moment amb candeletes. D'altres ho veien com una bona ocasió per perdre el temps i donar-se empentes a la biblioteca, mentre la mestra, la Caterina, parlava amb la bibliotecària, que era una mestra molt vella i que tothom coneixia com la senyora Milstein.

Però ja us podeu imaginar que per al Guillem aquell era un dels pitjors moments de la setmana. Així que entrava a la sala de la biblioteca i es veia envoltat per aquells prestatges plens de llibres, sentia com un pes a l'estómac i li agafaven ganes de cridar i fugir corrents.

Aquell dimecres, el del principi d'aquesta història, era el segon del mes de desembre i a fora feia molt de fred. Quan avançaven per un dels passadissos de l'escola, el Guillem i un amic seu que es deia Ludovic es van aturar al costat de la finestra i es van quedar contemplant el paisatge.

–Va, què feu aquí aturats? –els va renyar la Caterina.

–Em penso que aquesta tarda nevarà –va dir el Ludovic.

–Molt bé, però ara no estem per això. Vinga, que la senyora Milstein ja ens espera.

Amb gran recança, el Guillem va desenganxar el nas del vidre fred de la finestra. Tant que li agradava mirar les muntanyes de l'altra banda de la ciutat i imaginar-se com aquell cel fosc i carregat potser començaria a abocar neu damunt de tot el que veia!

Un cop a la biblioteca, el primer que havien de fer era escollir els llibres que volien agafar de préstec. Després es posaven en fila i esperaven que els toqués el torn per omplir la fitxa que els donava la senyora Milstein.

–Guillem, tu què agafaràs? –li va preguntar el Ludovic.

–No ho sé.

–A mi m'agrada la col·lecció d'un grup d'amics que tenen un gos i sempre els passen aventures –va dir el Ludovic, que no era un superlector però sí que llegia més que el seu amic–. I a tu?

–Potser agafaré dos Tintins –va dir el Guillem.

–Però ja saps què passa amb els còmics. La senyora Milstein sempre diu que no compten com a llibres i que n'has d'agafar com a mínim un que sigui de paraules sense dibuixos.

El Guillem no va dir res, però sabia que el seu amic tenia raó. La senyora Milstein era molt estricta amb les seves normes. Tot i això, ell va escollir *El lotus blau* i *El tresor de Rackham el Roig*, i es va posar a la cua. A mesura que avançava i que s'acostava el moment de la veritat, el Guillem notava com el cor se li accelerava. «Que em deixi endur els Tintins, per favor, que me'ls deixi prendre!», es deia ell mateix, en veu baixa.

La senyora Milstein era com un animal prehistòric. Quan et mirava per damunt de les ulleretes de muntura daurada, amb aquells ulls vells i cansats, tenies la sensació que no era una dona sinó una tortuga antiga que s'havia transformat en bibliotecària. A les mans sempre hi tenia un llapis i una goma d'esborrar. El llapis tenia la punta ben esmolada, perquè una de les estranyes passions de la senyora Milstein eren les maquinetes de fer punta. La goma era de la marca Milan i sempre feia servir les del número 430, perquè a ella li agradava que les gomes d'esborrar fossin toves.

–Deu vós guard, Guillem Caldara –va dir la bibliotecària quan va tenir el Guillem al davant.

En sentir aquella salutació tan antiquada, que era la mateixa que feia servir la seva àvia, el Guillem va notar que li tremolaven les mans.

–Hola, senyora Milstein.

–Vejam..., un momentet, que busco la teva fitxa... Caldara... Caldara –va dir ella alhora que remenava una carpeta voluminosa amb totes les fitxes dels alumnes de l'escola.

Com podeu suposar, la senyora Milstein no creia en els avantatges de tenir les fitxes a l'ordinador amb un pro-

grama informàtic, que hauria sigut un sistema molt més ràpid i pràctic per buscar els lectors. No, ella creia fervorosament en el paper, el llapis i la goma.

–Ah, vet aquí... Guillem Caldara. La fitxa ens diu que la setmana passada et vas endur dos àlbums del Tintin, *Les joies de la Castafiore* i *Tintin al Tibet*. A més a més, vas agafar un llibre molt curtet que et vaig recomanar jo, *L'àvia està malalta i jo l'ajudo*. Espero que t'agradés perquè és un llibre molt poètic.

–Sí que em va agradar –va dir el Guillem, però la veritat és que l'havia llegit sense ganes i ara ja no se'n recordava de gran cosa, només que hi havia una àvia i que la seva néta anava al mercat a comprar per a ella.

–I aquesta setmana, què has escollit? –va dir la senyora Milstein, i va llançar-li una mirada de tortuga mil·lenària per sobre de les ulleres.

El Guillem va plantar els dos llibres del Tintin damunt l'escriptori de la bibliotecària, sense dir res.

–Caram aquest Guillem! –va dir la senyora Milstein–. Tens com una obsessió pel Tintin, oi? Bé, bé, no et dic res. Però ja saps quines són les normes. Està molt bé que agafis dos còmics, però també has d'escollir un llibre sense il·lustracions.

El Guillem es va quedar sense saber què dir, i quan va veure que la bibliotecària l'apuntava amb el llapis punxegut, va reaccionar.

–Deixi'm un moment, que ara m'ho penso.

Mentrestant tots els seus companys de classe ja havien escollit allò que volien i tenien ganes de marxar de la bi-

biblioteca, perquè aquell era el santuari de la senyora Milstein i ningú no s'hi volia quedar gaire estona.

–Escolta'm, Guillem –va dir-li la Caterina–. Nosaltres anirem passant cap a la classe i quan tu hagis enllestit, ja vindràs, d'acord?

Ell va fer que sí amb el cap i es va quedar un instant contemplant com els seus companys sortien de la sala de la biblioteca en una filera de dos en dos, la mestra al capdavant.

–Tria, fill meu, tria –li va dir la senyora Milstein–. Ja saps que jo em passo tot el sant dia aquí i que no tinc pressa. Com a molt, serà la Caterina la que s'enfadarà si no t'espaviles.

Aquell era el primer cop que el Guillem es quedava sol a la biblioteca, sense els altres nens de la classe, i se li feia estrany. De sobte es va adonar que algú cantussejava amb una veu greu. Es va girar i va veure que era la senyora Milstein, que, a boca closa, entonava una melodia medieval alhora que ho aprofitava per fer punta als llapis.

–Guillem Caldara, si em deixes que t'ofereixi un consell –va dir al cap d'una mica la bibliotecària–, en aquell prestatge que hi ha sota la finestra que dóna a la banda de muntanya, hi tenim els llibres més antics, que ara que no ens sent ningú et puc assegurar que són els més bons.

El Guillem no va dir res, però per dins va pensar que la senyora Milstein estava mig tocada de l'ala. A ell no li agradava cap llibre sense dibuixos, i encara menys si eren llibres antics, que feien pudor de vell i sovint es desenquadraven. Tot i això, li va fer cas, perquè no volia tenir

problemes amb la bibliotecària. Va agafar el primer volum del prestatge i va llegir-ne el títol amb una mica d'esforç: *Els grans monarques de la història europea*. Era un llibre de pàgines esgrogueïdes i el llom estava mig partit. El següent encara era pitjor: *Biografia de l'emperador August*. Un llibrot de sis-centes pàgines amb una única il·lustració, a la primera plana; un bust de pedra amb el nas trencat, que devia ser el tal emperador i que feia pinta de ser romà.

–Què, ja has trobat res que et faci el pes? –va dir la senyora Milstein, i abans que el Guillem pogués contestar ella ja havia reprès la melodia en veu baixa.

Però després es va interrompre.

–Afanya't, Guillem Caldara, que si no la Caterina s'impacientarà, i jo no vull tenir embolics.

–Ja vaig, ja vaig! –va dir el Guillem, des del prestatge de les antigalles.

3. Un llibre curiós

Va ser aleshores que el Guillem va descobrir que darrere dels llibres n'hi havia un altre que havia caigut i s'havia quedat atrapat entre el prestatge i la paret. Va allargar la mà per estirar-lo, però no hi havia manera, no el podia treure.

–Què fas, Guillem? La tria és per avui, eh? –va cridar la senyora Milstein des de la seva taula.

–Un momentet, sisplau, que ja n'he trobat un que m'agrada –va dir ell.

Tan de pressa com va poder, va enretirar tots els altres llibres del prestatge i els va deixar a terra per poder desencallar el llibre del lloc on havia caigut. Mentre ho feia, tenia por que la bibliotecària vingués a veure què passava. Estava segur que si la senyora Milstein l'enxampava amb

aquell escampall de llibres s'empiparia de debò. Amb molt de compte, va començar a estirar el llibre encallat. Ho feia a poc a poc i amb dos dits, perquè tota la mà no li cabia en aquell espai estret. Per fi el va recuperar i, abans de mirar com era, va restituir els altres llibres al prestatge.

Probablement sense aquella dificultat per aconseguir-lo, el Guillem mai no hauria escollit aquell llibre. El repte de poder-lo rescatar va ser el que el va empènyer a l'elecció.

–Me n'enduré aquest, senyora Milstein –va dir així que va ser davant la taula de la bibliotecària.

Ella va prendre-li el llibre de les mans i es va quedar una estona mirant-ne la coberta. Després va tocar l'ase amb un gest que semblava de desaprovació.

–*La tribu dels Zippoli*, quin títol més poca-solta! –va dir, i va afegir-hi–: Veig que l'autor és un tal Jakob Klein, i t'he de dir que és un escriptor força desconegut. Escolta'm, Guillem, entre tots els llibres excel·lents que hi ha a la biblioteca, estàs segur que et vols endur precisament aquest?

–Sí, sisplau, sí –va dir el Guillem.

–Està bé.

A continuació la senyora Milstein va obrir el llibre i va buscar el número de referència per apuntar-lo a la fitxa del Guillem. Però de sobte va deixar anar un crit:

–Ai, Verge Santa, però si aquest llibre no està catalogat!

–I què vol dir això? –va preguntar el Guillem.

–Això vol dir, Guillem Caldara, que no te'l podràs endur perquè si l'extraviessis no en tindríem constància. Ja saps que la biblioteca té unes normes molt precises.

En sentir allò, al Guillem li van agafar ganes de plorar. No sabia ben bé per què però tot d'una era conscient que desitjava endur-se el llibre, fos com fos.

–I per què no hi posa el número vostè, ara mateix? Així ja el tindria catalogat –es va atrevir a dir.

La senyora Milstein va brandar el cap lentament, amb posat de tortuga ensonyada, i va aclucar els ulls. Després es va mirar el Guillem per damunt les ulleretes, i a ell li va semblar que la boca de la bibliotecària esbossava una mena de somriure misteriós, una cosa que no havia vist mai.

–Escolta'm bé, Guillem Caldara, per un cop a la meua vida faré una excepció. Però pobre de tu si ho expliques als teus companys o a la teua mestra. Aquest serà un secret entre tu i jo, oi que m'entens?

El Guillem va fer que sí amb el cap i es va empassar la saliva. Allò també era un fet extraordinari: compartir un secret amb la senyora Milstein.

Aleshores ella va enganxar una etiqueta a l'interior de la coberta del llibre i amb el seu llapis ben punxegut va escriure: Klein J. 324. Després va omplir la fitxa del Guillem amb els títols dels tres llibres que s'enduia i va dir:

–Ja ho saps, te'ls pots quedar una setmana.

El Guillem li ho va agrair i va sortir molt de pressa de la biblioteca, amb els llibres sota el braç. Va córrer pel passadís i, quan va ser al costat de la porta de la seva classe, es va aturar un moment. Abans d'entrar a classe volia donar una ullada a aquell llibre que li havia costat tant d'aconseguir. Estava enquadernat en tela marró i les lletres del títol eren

daurades: *La tribu dels Zippoli*, i a sota el nom de l'autor, Jakob Klein, en un tipus de lletra més petita. A la part de baix de la coberta, damunt d'una llenca de paper enganxada, hi havia el dibuix d'un grup de personatges que anaven vestits amb faldilletes de plomes, descalços, duïen corones de flors i semblava que ballessin una dansa ritual.

En el precís moment en què el Guillem estava a punt de mirar l'interior del llibre, va sentir un soroll i va alçar la vista. Per l'altra banda del passadís s'acostava la directora de l'escola en direcció a ell. En sec es va aturar davant seu amb cara severa, gairebé de pomes agres.

–Què hi fas aquí, Guillem, que t'han castigat? –li va preguntar.

–No, no, és que venia de la biblioteca i m'he entretingut una mica.

–Doncs vinga, entra a classe, que ja saps que no m'agraden els alumnes desvagats.

El Guillem va fer que sí amb el cap i va obrir la porta de la classe. En veure'l entrar, la Caterina li va dir que ja era hora i ell va afanyar-se a seure al seu lloc, al costat del Ludovic.

–Quin és el tercer llibre que has agafat? –li va preguntar el seu amic amb un xiuxiueig.

–Un de molt antic i que es diu *La tribu dels Zippoli*.

–De què va?

–No ho sé, no he tingut temps de mirar-lo, però em penso que deu ser d'aventures.

–Me'l deixaràs veure?

–Sí, després, quan sigui l'hora de dinar.

En aquell moment la Caterina els va fulminar amb la mirada i els va dir que fessin el favor de callar.

Durant una bona estona l'únic que es va sentir a la classe va ser les explicacions de la mestra. Però tot d'una la Teresa, que seia davant del Guillem, va assenyalar les finestres de la classe i va deixar anar un crit:

–Neva! Està nevant!

I vet aquí que es va acabar la pau i la tranquil·litat, perquè no hi ha cap mestra al món que pugui contenir els alumnes i fer-los seure i treballar quan cauen els primers flocs de neu. Precipitadament, tots els nens de la classe es van apinyar a les finestres, i reien i cridaven, perquè aquella era la primera nevada de l'any, i ja se sap que la primera sempre és la més bonica.

Va nevar contínuament durant tres hores i aquell migdia no va sortir ningú al pati. A l'hora de plegar les classes, tots es morien de ganes de trepitjar la neu, i els que tornaven sols a casa es consideraven afortunats perquè sabien que tindrien més llibertat per jugar pel camí. El Guillem, el Ludovic, la Teresa i la Marta eren d'aquests, i van sortir de l'escola com si fossin exploradors del Pol Nord. Així que van ser al carrer, convertit en un espai blanc i lluminós, van posar-se a córrer i a saltar. Estaven tan engrescats que més d'un cop van relliscar i van caure de cul a la neu. Però tant els feia mullar-se o passar fred: la ciutat blanca era la gran atracció. Van arribar a casa, van berenar a corre-cuita, es van abrigar ben abrigats, es van posar les botes de muntanya i van tornar a sortir a fora. Tots quatre vivien al mateix carrer i ja havien quedat per jugar amb

aquella nova diversió. Van fer ninots, van organitzar batalles i van xalar d'aquell moment com si fos el primer cop a la vida que veien la neu.

Les nevades van continuar fins al dissabte i, tot i que la novetat va perdre força, el Guillem i els seus companys van estar més atrafegats que mai. Tot era una aventura; es llevaven al matí i el primer que feien era mirar per la finestra per saber si la neu ja havia colgat algun cotxe aparcats al carrer. Després sortien ben d'hora de casa perquè, amb la neu, trigaven més per arribar a l'escola. El mestre de gimnàstica, el Lluís, va repartir unes pales i tots plegats van apilar en grans muntanyes la neu del pati, per poder tenir un espai net i sense perill de relliscades.

I davant de tanta gresca i excitació, què creieu que va passar amb els tres llibres que el Guillem havia agafat de la biblioteca? Res de res. Es van quedar abandonats al terra de la seva habitació, sota la llitera de baix, que és on dormia el Guillem. No se'n va recordar fins a la tarda de dissabte. S'havia passat el matí jugant amb els amics i quan va tornar a casa es va adonar que tenia els peus molls i que el nas li rajava. S'havia refredat. En sentir el primer esternut, la senyora Caldara li va dir que es posés un jersei ben gruixut i que es fes un bon bany de peus, per entrar en calor.

El Guillem va fer cas del consell de la mare i va omplir el bidet d'aigua calenta. Després va anar a la seva habitació i va agafar els tres llibres de sota el llit. Per un moment va contemplar la coberta de *La tribu dels Zippoli*, però va decidir que no se'l miraria fins al final. Volia retardar al

màxim l'emoció de la descoberta. (I en realitat potser li feia por que fos un d'aquells llibres que odiava: rengleres i rengleres de paraules sense un mal dibuix que animés la lectura). No, d'entrada preferia començar amb els Tintins, que ja eren com vells amics. Es va asseure al cantell de la banyera i va obrir *El tresor de Rackham el Roig* per la primera plana. Així, amb els peus com dos peixos nedant dins l'aigua calenta, el Guillem va llegir les aventures del Tintin.

Però el que ell encara no sabia és que quan acabés els Tintins i agafés el llibre misteriós que havia recuperat de la biblioteca, es trobaria amb una bona sorpresa.